

деятельности повышается, а предложенный спекурс «Менеджмент охраны труда» будет способствовать к формированию необходимых компетенций в области разработки, применения системы управления охраной труда в организации.

Список использованных источников:

1. Абільтарова Е.Н. Суть і зміст професійної компетентності спеціалістів з охорони праці Професійна педагогіка. 2019. Вип. 18. С. 82-88. DOI:10.32835/2223-5752.2019.18.82-88.

**КОМПЕТЕНТІСНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ДО ПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ МОЛОДШИХ СПЕЦІАЛІСТІВ
МАШИНОБУДІВНОГО НАПРЯМУ**

Наталія Ваніна,

науковий співробітник лабораторії науково-методичного супроводу підготовки фахівців у коледжах і технікумах, кандидат економічних наук, доцент

Актуальність поставленого питання обумовлена вимогами, висунутими новими економічними умовами до фахівців машинобудівної промисловості, які повинні не тільки володіти системою професійних знань. Сучасна підготовка фахівців машинобудівного напрямку заснована на вузькому професійному підході, яка не розвиває комплекс індивідуальних якостей особистості, не враховує завдання, що виникають в процесі професійної діяльності. Суспільство зацікавлене в фахівцях нового типу, орієнтованих на потреби тих, хто буде користуватися продукцією їх професійної діяльності. Визначення провідних цілей стандартизації компетентісно-орієнтованої підготовки фахівців у закладах професійної освіти орієнтовано перш за все на забезпечення конвертованості рівнів професійної освіти всередині держави та за її межами для безперешкодної участі випускників у

міжнародному ринку праці. Останнім часом сформульована нова парадигма освіти, в рамках якої якість підготовки фахівця буде визначатися тим, наскільки розвинені у випускників закладів фахової передвищої освіти, компетенції – певний набір вимог до підготовки фахівців та їх особистісних характеристик, що залежить від конкретного підприємства та галузі, в якій воно працює [2].

Для новоствореної фахової передвищої освіти сьогодні можна відзначити ряд недоліків, які можуть гальмувати процес підготовки конкурентоспроможних фахівців, а саме:

- опора на знаннево-центристську парадигму і недостатнє застосування культури - центристської педагогіки в коледжах і технікумах;
- нерозроблені діагностичні методики визначення рівня сформованості ключових і професійних компетенцій фахівців передвищої освіти;
- відсутня методика формування і визначення професійних компетенцій фахівців машинобудівної галузі.

Ці недоліки підтверджують можливості, фаховій передвищій освіті формувати професійні компетенції і професійно важливі якості для повноцінності розвитку особистості майбутніх працівників машинобудівної галузі, крім того, сьогодні професійна підготовка молодших спеціалістів відмічається деякими суперечностями:

- між багатокomпонентної структурою професійно важливих якостей фахівця і відсутністю технології формування і розвитку цих якостей;
- між потребою побудови моделі випереджаючої підготовки молодших спеціалістів машинобудівного напрямку і нових підходів до проектування змісту, технологій і методик системної діагностики в навчальних закладах фахової передвищої освіти.

Виявлення недоліків і формування протиріч визначили проблему педагогічної технології підготовки фахівців машинобудівного напрямку, що

забезпечить можливість формувати професійні компетенції і готувати конкурентоспроможних випускників технікумів і коледжів.

На зміну знаннево-центристському підходу в освіті приходять компетентісно-орієнтований підхід, який вимагає виявлення узагальнених особистісних властивостей випускників і здатності до соціально-затребуваної реалізації. В якості таких властивостей виступає професійна компетентність (ПК) людини, що вимагає виявлення сутності цього поняття для фахівців машинобудівної галузі, та характеристики соціально-педагогічних умов формування даної особливості у молодшого спеціаліста. Професійна компетентність розкриває зміст освітнього стандарту, який реалізується в тому чи іншому вигляді професійної діяльності. Якість підготовки фахівців сьогодні вже не визначається конкретними знаннями як «швидкокопсувним продуктом», а співвідношенням між вимогами роботодавців і суспільства та ступенем їхньої задоволеності випускниками закладів освіти. Відповіддю на ці нові вимоги у системі освіти є ідея компетентісно-орієнтованого підходу до підготовки конкурентоспроможних фахівців.

Виходячи з визначення понять «компетенція» і «компетентність» необхідно осучаснити цілі, зміст, технології і систему діагностики у визначенні траєкторії розвитку фахівців у навчальній, соціальній і професійній сферах діяльності [1]. Структура і зміст освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти повинні зазнати змін в відповідно до нової моделі, що реалізує компетентісно-орієнтований підхід, в якому професійним компетентностям відводиться роль системоутворюючого фактору, що об'єднує всі елементи педагогічної технології в єдине ціле. Вибір професійних компетентностей варто здійснюватися на основі еталонної моделі фахівця конкретної професії – професіограми. Основною одиницею змісту компетентісно-орієнтованого навчання виступають навчальні елементи, які сприяють формуванню конкретних ПВЯ і ПК. Ці навчальні елементи доводять до учнів через предметні дії і відносини людей у ході індивідуального і спільного аналізу.

Для того, щоб реалізувати висунуті в рамках професіограми вимоги до фахівця, необхідно розробити сукупність ПВЯ і ПК (наскрізна програма), які можуть бути сформовані в кожній з навчальних дисциплін, і запустити процес цілісної підготовки фахівців. Наскрізна програма має містити комплекс навчально-методичної документації, педагогічних технологій і системної діагностики, що дозволить реалізувати досягнення запланованих результатів по формуванню ПВЯ і ПК фахівця через організовану діяльність навчання, цілеспрямовано здійснювану всіма викладачами в предметних сферах професійної підготовки.

Наскрізне формування ПВЯ і ПК у фахівців конкретної спеціальності потрібно розглядати як систему взаємопов'язаних між собою елементів змісту і засобів педагогічної комунікації для різних навчальних дисциплін, для використання їх можливостей у формуванні необхідних ПВЯ і ПК для підготовки конкурентоспроможного випускника.

Список використаних джерел:

1. Леонтьян М. А. Поняття «компетенція» і «компетентність» у теорії освіти / М. А. Леонтьян // Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія». – 2012. – Вип. 176. – С. 73-75. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchduped_2012_188_176_18

2. Стандартизація професійної освіти: теорія і практика; монографія / А. А. Каленський, П. Г. Лузан, Н. М. Ваніна, Т. М. Пашенко, С. Г. Кравець, Т. В. Пятничук. – За наук. ред. А. А. Каленського. – Житомир: «Полісся», 2018.– 256 с.